

**Asiantuntijalausunto maa- ja metsätalousvaliokunnalle - HE 203/2025 vp
Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Luonnonvarakeskuksesta annetun lain
ja ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain 2§:n muuttamisesta**

Viiteemme TK/751/00.07/2026

Tilastokeskus esittää näkemyksensä hallituksen esityksestä
Luonnonvarakeskuksesta annetun lain muuttamisesta.

Tilastokeskuksen lausunto kohdistuu ehdotuksesta poistettuun muutokseen 7 a §:ään, jolla Luonnonvarakeskuksen tiedonsaantioikeutta olisi laajennettu. Tilastolain (280/2004) 4 § 2 momentissa todetaan, että hankittaessa tietoja tilastojen laatimista varten tulee ensi sijassa käyttää hyväksi julkishallinnon tehtävien hoitamisessa kertyneitä sekä elinkeinon- ja ammatinharjoittajien, yhteisöjen ja säätiöiden tavanomaisen toiminnan seurauksena syntyneitä tietoja. Lisäksi pykälän 3 momentissa todetaan, että tiedot on kerättävä taloudellisesti ja niin, että siitä aiheutuu tiedonantajille mahdollisimman vähän haittaa ja kustannuksia.

YK:n virallisen tilaston periaatteet (Fundamental Principles of Official Statistics) ovat globaali eettinen ohjenuora, ja periaate 5 "Tilastojen lähteet" linjaa: "Tilastotarkoituksiin tarvittavat tiedot voidaan kerätä kaikista tietolähteistä, olipa kyseessä kyselyt tai hallinnolliset rekisterit. Tilastoviranomaisten tulee valita tietolähde ottaen huomioon laadun, ajantasaisuuden, kustannukset ja vastaajille aiheutuvan rasituksen."

Tilastokeskus näkee, että tiedonsaantioikeuden laajennuksella eritoten Suomen riistakeskuksen Oma Riista -palvelun tietoihin, mutta myös Ruokaviraston tietoihin olisi noudatettu niin tilastolain kuin myös YK:n virallisen tilaston periaatteita.

Tilastojen tiedonkeruiden vastausasteet laskevat. Vaihtoehtoisten tietolähteiden käyttö takaa luotettavan tilasto- ja tietotuotannon myös tulevaisuudessa.

Tilastokeskus katsoo, että tiedonsaantioikeuden laajentaminen alkuperäisen ehdotuksen mukaiseksi edistäisi tiedonantorasisituksen vähenemistä ja edistäisi siten myös tuotetun tiedon luotettavuutta.

Johtopäätös

Tilastokeskus katsoo lakiehdotuksen olevan ristiriitainen olemassa olevan tiedonhyödyntämisen periaatteen kanssa. Luonnonvarakeskuksen tiedonsaantioikeuksia tulisi laajentaa koskemaan tiedonsaantia tilastotuotantoa ja muuta lakisääteistä tiedontuotantoa varten myös Ruokavirastolta ja Suomen Riistakeskukselta. Luonnonvarakeskuksen tulee tieto- ja tilastotuotannossaan varmistaa yksityisiä toimijoita koskevan tietosuojan toteutuminen.